

Beantwoording van de schriftelijke vragen, gesteld door de fractie Behoorlijk Bestuur voor Den Helder en Julianadorp over defecte straatverlichting in Duinpark en Kreekpark

Aan de leden van de gemeenteraad

Op 19 februari 2025 heeft de fractie Behoorlijk Bestuur voor Den Helder en Julianadorp onder verwijzing naar artikel 36 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de raad, de navolgende vragen gesteld over defecte straatverlichting in Duinpark en Kreekpark, het antwoord vindt u onder de vraag:

1. Beleidskeuzes en verantwoordelijkheid

- **Waarom heeft de gemeente gekozen voor deze kostbare kunstzinnige straatlantaarns van kunstenaar Rudi van de Wint, terwijl er voldoende bewezen duurzame en veilige alternatieven beschikbaar zijn?**

De lichtmasten staan in het Duinparkplan in Nieuw Den Helder, de wijk waar destijds zeer grote sociale en maatschappelijke problemen waren en woongebouwen zich in een slechte bouwkundige staat bevonden. Er is toen door Woningstichting een plan ontwikkeld, waarbij de stad in de duinen komt te liggen, en de duinen in de stad en de bebouwing in een natuurlijk duinlandschap is gesitueerd. Dit plan was het begin van de stedelijke vernieuwing in Nieuw Den Helder, en er is met een kwalitatief hoogstaand stedenbouwkundig plan en inrichting van de openbare ruimte, een verschil gemaakt in de wijk. Landschap, bebouwing en de kunstwerken daarin (de bruggen en lichtmasten) vormen één geheel.

- **Heeft de gemeente voorafgaand aan de plaatsing een risicoanalyse uitgevoerd op de duurzaamheid en veiligheid van deze lantaarns? Zo ja, kan deze worden gedeeld? Zo nee, waarom niet?**

Wij waren op de hoogte dat er verbeterpunten waren en daar is ondertussen aan gewerkt. Inmiddels staat er een verbeterde versie in het Kreekpark. In het verleden is samen met Woningstichting besloten om de R.W. van de Wintmasten toe te passen in de drie nieuwe woonbuurten, te weten: Duinpark, Kreekpark en de Falgatuinen (tiny housegebied), zodat de buurten één uitstraling en één geheel vormen in omgevingskwaliteit.

- **Wie draagt de verantwoordelijkheid voor het falen van deze straatverlichting? Is dit de gemeente zelf, de betrokken projectontwikkelaar of de aannemer die de plaatsing heeft verzorgd?**

De gemeente Den Helder heeft de lichtmasten in beheer en is daarom verantwoordelijk.

- **Welke rol heeft de projectontwikkelaar gespeeld in de keuze voor deze kunstzinnige straatlantaarns? In hoeverre heeft de gemeente hierbij toezicht gehouden op de kwaliteit en veiligheid van de gekozen straatverlichting?**

Zie beantwoording vraag 1, 1^e bullet.

Er is destijds veel en intensief overleg gevoerd over de lichtmasten, waarna is besloten om ze te plaatsen. Nu is onze insteek om ze weer goed te maken, zodat ze nog jaren veilig kunnen staan. Wij doen de komende weken technisch onderzoek om te kijken hoe wij de masten waterdicht kunnen krijgen.

- **Hoe heeft deze keuze kunnen worden goedgekeurd zonder voldoende aandacht voor onderhoudsgevoeligheid en risico's op defecten?**

In het geheel van afwegingen is ten behoeve van de ontwikkeling op deze wijze besloten.

- **Heeft de gemeente ervaring met eerdere incidenten waarbij esthetische keuzes zijn gemaakt ten koste van veiligheid en duurzaamheid? Zo ja, wat waren de lessen daaruit en waarom zijn die hier niet toegepast?**

Nee, dat is ons niet bekend.

- **Zijn er afspraken gemaakt met de projectontwikkelaar of leverancier over aansprakelijkheid bij defecten of veiligheidsrisico's? Indien ja, worden deze nu aangesproken?**

Hier zijn geen afspraken over gemaakt. Wel is het verzoek neergelegd om tot certificering als lichtmast te komen.

- **Is het college bereid toe te geven dat deze keuze achteraf ondoordacht en ineffectief is gebleken?**

In de context van nu had de focus bij de afweging breder moeten zijn. 2. Veiligheidsrisico's en tijdelijke oplossingen

- **Waarom zijn de bewoners en bezoekers van het Duinpark en Kreekpark nu de dupe van deze beleidsfout, en waarom is er geen directe oplossing geboden?**

Dat de bewoners de dupe zijn zien wij genuanceerder. De bewoners van Duinpark en Kreekpark wonen in een buurt die geen standaard inrichting en uitstraling kent. Veel bewoners vinden de kunstzinnige inrichting en het bijzondere groen met allerlei soorten grassen juist een meerwaarde hebben. Dat betaalt zich ook positief uit in de waarde van hun eigen woning. Wel zijn wij het met u eens dat de bewoners de dupe zijn vanwege dat de lichtmasten zijn uitgevallen.

- **Zijn er tijdelijke maatregelen getroffen, zoals het plaatsen van standaard lantarenpalen, noodverlichting of mobiele lichtbronnen om de veiligheid te waarborgen? Zo nee, waarom niet?**

Doordat de elektrische veiligheid in het gedrang is, is er in overleg met de installatieverantwoordelijke besloten om de installatie in Duinpark uit te zetten.

Op vrijdag 21 februari hebben wij 4 noodlichtmasten neergezet op strategische plekken in Duinpark. Op 4 maart waren de normale tijdelijke lichtmasten, die op zonne-energie werken beschikbaar bij onze leverancier. Toen zijn er 11 van deze lichtmasten in het Duinpark geplaatst.

- **Overweegt de gemeente cameratoezicht of extra politiepatrouilles in de avonden totdat de verlichting is hersteld, gezien de recente autobranden?**

Dat is niet nodig, omdat er nu op 11 locaties tijdelijk lichtmasten zijn geplaatst, die op de openbare weg schijnen.

- **Is de brandweer of politie actief betrokken bij de risicoanalyse en hebben zij de gemeente geadviseerd over veiligheidsmaatregelen tijdens deze donkere periode?**

Handhaving is op de hoogte en houdt extra controles in het Duinpark.

- **Zijn bewoners gecompenseerd of geïnformeerd over eventuele schadeclaims na incidenten zoals autobranden, ongevallen die mogelijk verband houden met de gebrekkige verlichting?**
Nee, dit is helemaal niet aan de orde. Er is wel 1 kleine schademelding binnengekomen, die wordt op gebruikelijke manier behandeld. Er is hierover contact geweest met de betreffende inwoner.
- **Zijn er maatregelen getroffen om bewoners te ondersteunen naar aanleiding van incidenten ten gevolge van verhoogde onveiligheid in de buurt?**
Er zijn ons geen incidenten bekend en onze gebiedsregisseur houdt contact via de buurtwhatsapp en persoonlijk met een heel aantal inwoners in Duinpark. We houden dus een vinger aan de pols.
- **Is er contact geweest met buurtbewoners over hun zorgen en wensen met betrekking tot tijdelijke verlichting en veiligheid? Zo ja, wat was hun feedback en is daar iets mee gedaan?**
Ja onze technische medewerkers hebben op vrijdagavond 21 februari de 4 tijdelijke lichtmasten gecontroleerd op hoe zij de openbare ruimte beschijnen. Daarna zijn er 11 lichtmasten geplaatst. De weken daarna is er regelmatig contact geweest tussen de gebiedsregisseur en een aantal inwoners.
- **Waarom is niet direct gekozen voor een pragmatische tijdelijke oplossing, zoals simpele straatlantaarns, om de acute veiligheidsproblemen te verhelpen?**
De grondkabel is op enkele plekken aangetast. Om die reden konden wij geen nieuwe tijdelijke lichtmasten aansluiten op de kabel.
- **Hoe beoordeelt de gemeente de risico's van slecht verlichte gebieden in verband met inbraak, vandalisme en autobrandstichting? Worden deze risico's actief gemonitord?**
Doordat er nu tijdelijke lichtmasten zijn geplaatst, is het risico verkleind. Maar desalniettemin rijdt onze handhaving extra rondes. Ook hebben inwoners zelf hun buitenverlichting meer aangezet.

3. Communicatie en transparantie richting bewoners

- **Waarom zijn bewoners pas geïnformeerd via een brief nadat de verlichting al was uitgeschakeld, zonder een concreet plan van aanpak of een verwachte hersteltermijn?**
Het probleem kwam voor ons vrij plotseling, wij hadden even tijd nodig om te beoordelen wat er aan de hand was en tot een oplossingsrichting te komen.
- **Waarom bevatte de bewonersbrief geen informatie over tijdelijke veiligheidsmaatregelen of een duidelijke tijdlijn voor het oplossen van het probleem?**
Op het moment van de eerste informatiebrief wisten wij nog niet wat wij voor de inwoners konden doen, pas na deze eerste brief hebben wij de tijdelijke lichtmasten kunnen organiseren.
- **Op welke manier houdt de gemeente de bewoners nu op de hoogte van de voortgang? Wordt er bijvoorbeeld een online updatepagina bijgehouden of worden er nieuwe brieven verstuurd?**
Via brieven en persoonlijk via de buurtappgroep houden wij de inwoners van Duinpark op de hoogte.
- **Heeft de gemeente overlegd met bewoners over mogelijke tijdelijke maatregelen en de veiligheidssituatie? Zo nee, waarom niet?**
Er is getracht zo snel mogelijk te handelen. Uiteraard hebben wij de inwoners van Duinpark

direct geïnformeerd over de komst van de 4 tijdelijke lichtunits. En later via de buurtapp over de komst van inmiddels 11 tijdelijke lichtmasten.

- **Wordt de buurt betrokken bij het bepalen van alternatieve oplossingen of het vervangen van de kunstzinnige lantaarns?**

Ja, wij zetten in op behoud van de R.W. van de Wintmasten, maar als er keuzemogelijkheden zijn dan betrekken wij de inwoners hierbij.

4. Structurele aanpak en toekomstig beleid

- **Wordt er momenteel onderzocht of de kunstzinnige lantaarns moeten worden vervangen door meer onderhoudsvriendelijke en veilige alternatieven?**

Nee, we onderzoeken eerst of de huidige lichtmasten aangepast kunnen worden, zodat zij op een veilige manier te behouden zijn.

- **Wordt er in het vervolg een strikter beleid gehanteerd waarbij functionaliteit, veiligheid en onderhoudsgemak voorop staan bij het kiezen van openbare verlichting, in plaats van esthetische overwegingen?**

De lichtmasten moeten weer veilig te krijgen zijn. Lukt dat niet dan moeten wij naar een alternatief zoeken. De lichtmasten zijn echter niet zomaar te vervangen door standaardlichtmasten, omdat dit de kwaliteit van de inrichting aantast (zie vraag 1, eerste bullet).

- **Wordt er in de toekomst verplicht gesteld dat nieuwe projecten altijd een veiligheidstoets ondergaan, zodat dit soort risico's niet meer kunnen ontstaan?**

In de toekomst worden uitsluitend gecertificeerde masten geplaatst en wordt rekening gehouden met de leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR).

- **Is de gemeente bereid te onderzoeken of andere kunstzinnige elementen in de openbare ruimte soortgelijke risico's met zich meebrengen?**

Dit is niet nodig, het meeste straatmeubilair bestaat uit het gebruikelijke en gekeurde assortiment.

- **Wordt er een evaluatie gehouden van het gehele proces rond deze defecte straatlantaarns, zodat fouten en misstanden in de toekomst kunnen worden voorkomen?**

Wij willen rond deze R.W. van de Wintmasten een interne evaluatie houden.

5. Aansprakelijkheid en kosten

- **Wie draait op voor de kosten van het oplossen van deze situatie? Worden de extra kosten doorberekend aan de gemeente, de projectontwikkelaar of de leverancier?**

Dit wordt op dit moment nader onderzocht

- **Wordt er onderzocht of er sprake is van ontwerpfouten of constructiefouten en of deze kosten kunnen worden verhaald op de verantwoordelijke partijen?**

Dit wordt op dit moment nader onderzocht.

- **Hoeveel heeft de aanleg van deze kunstzinnige straatverlichting oorspronkelijk gekost en hoe verhoudt dit zich tot de kosten van standaard straatverlichting?**

De kosten voor aanschaf en aanleg van de lichtmasten zijn niet door de gemeente betaald, maar door de gebiedsontwikkelaar Woningstichting Den Helder.

- **Zijn er juridische stappen mogelijk om schadevergoeding te eisen voor de fouten die tot deze situatie hebben geleid?**

De gemeente heeft ingestemd met de aanleg van deze lichtmasten. Het was een bewuste

keuze om geen standaardverlichting toe te passen. Of hier een schadevergoeding kan worden geëist moet juridisch worden getoetst.

6. Preventie van toekomstige incidenten

- **Hoe zorgt de gemeente ervoor dat soortgelijke situaties in de toekomst worden voorkomen? Wordt bijvoorbeeld geïnvesteerd in betere inspectie- en onderhoudsprotocollen?**

Omdat het geen standaard gecertificeerde lichtmasten betreft, is de kans groter dat er onvoorziene omstandigheden optreden. De voorziene risico's werden als acceptabel beoordeeld. Dan hebben we het over de buigzaamheid van de palen bij een aanrijding met een auto. Risico op lekkages is pas recent voor het voetlicht gekomen.

- **Wordt er periodiek gecontroleerd of andere kunstzinnige objecten met een publieke functie, zoals straatverlichting, verkeersinstallaties en kunstwerken, voldoen aan veiligheidsnormen?**

Ja, ons gehele areaal wordt regelmatig geïnspecteerd.

- **Is er een standaard noodplan voor situaties waarin openbare verlichting langdurig defect is, en zo ja, is dit nu toegepast? Zo nee, waarom niet?**

Nee, normaal gebruiken wij de gebruikelijke gecertificeerde lichtmasten.

Slotopmerking:

Het is ronduit onbegrijpelijk dat esthetische keuzes boven basisfunctionaliteit en veiligheid zijn gesteld. Dat bewoners nu in het donker zitten, terwijl er simpele alternatieven voor handen zijn, toont een gebrek aan doordacht beleid. Bovendien roept deze situatie serieuze vragen op over de invloed van projectontwikkelaars op gemeentelijke beslissingen. Bewoners verdienen een veilige leefomgeving en mogen niet de dupe worden van dure prestigeprojecten die uiteindelijk niet functioneren.

Bent u het hierin met ons eens?

Nee dit zijn wij niet met u eens. Wij wilden samen met Woningstichting bijzondere buurten ontwikkelen. Dat had deze wijk ook nodig, gezien de problematiek waar deze wijk en deze buurt mee te maken had. Duinpark en Kreekpark zijn landschappelijk gezien op een bijzonder mooie manier aangelegd. De duinzone is als het ware doorgetrokken de stad in. Daar hoort ook passend straatmeubilair bij. Wij zijn het wel met u eens dat het op een veilige manier moet.

Den Helder, 25 maart 2025.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

J.A. (Jan) de Boer MSc.
burgemeester

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

K. (Koen) van Veen
secretaris

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, stylized 'K' followed by a horizontal line and a small flourish.